

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра господарського права**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи
Іван МИРОНЮК

Іван МIRONIUK 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДОКТРИНА ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність	D8 Право
Освітня програма	Право
Статус дисципліни	Вибіркова
Мова навчання	Українська

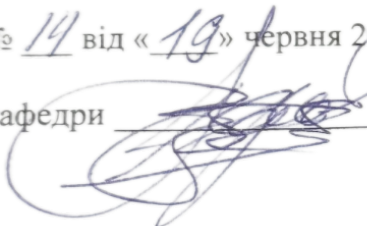
Ужгород – 2026

Робоча програма навчальної дисципліни «Доктрина господарського права» для здобувачів вищої освіти галузі знань **D Бізнес, адміністрування та право** спеціальності **D8 Право** освітньої програми **Право**.

Розробники:

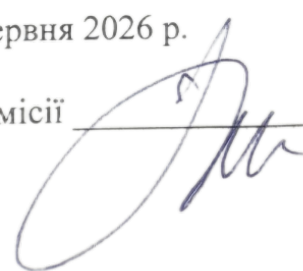
Манзюк Василь Васильович – кандидат юридичних наук, професор, професор кафедри господарського права

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри господарського права
протокол № 14 від « 19 » червня 2026 р.

Завідувач кафедри Вадим РОШКАНЮК

Схвалено науково-методичною комісією юридичного факультету

протокол № 10 від « 26 » червня 2026 р.

Голова науково-методичної комісії Павло ЧЕРЕВКО

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування Показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Очна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	2	2
Тижневих годин для очної форми навчання: 3,7 аудиторних – 48 самостійної роботи студента – 72	Семестр:	
	1	1
	Лекції:	
	24	8
	Практичні (семінарські):	
	24	6
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	72	106

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни "**Доктрина господарського права**" є ознайомлення у порівняльному аспекті з теоретичними та практичними питаннями правового регулювання господарської діяльності у нашій країні, розкрити загальний дух цього регулювання, вивчення актуальних проблемних питань, які існують в господарському праві, виявлення основних тенденцій розвитку господарсько-правових досліджень в Україні, що зумовлює наявність у ньому дискусійних питань і проблем, які потребують свого вирішення.

Основним завданням навчальної дисципліни є забезпечення опанування знань з правового регулювання суспільних відносин щодо організації, безпосереднього здійснення господарської діяльності та управління нею, а також правового регулювання головних господарських відносин у нашій країні. Це потрібно для кращого розуміння новел господарського законодавства, маючи на увазі, що істина усвідомлюється при порівнянні.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність до утворення абстрактних понять і оперування ними, до критичної оцінки й переосмислення накопиченого досвіду (власного і чужого), та до рефлексування загальносуспільної та професійної діяльності.

ЗК02. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК04. Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.

ЗК08. Уміння гнучко адаптовуватися до змінних професійних ситуацій, до новел у правовому регулюванні.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК01. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі права та дотичних до неї міждисциплінарних напрямів і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з права та суміжних галузей.

СК05. Здатність моделювати оптимальні варіанти вирішення складних правових проблем, прогнозувати можливі наслідки їх реалізації.

СК06. Здатність здійснювати експертну діяльність у сфері права. Знання методологічних принципів та методів правового дослідження.

СК08. Здатність до формулювань юридичних конструкцій і перевірка їх адекватності шляхом творчого застосування існуючих та генерування нових правових ідей.

СК09. Здатність до ведення діалогу й аргументування під час наукових і ділових дискусій, переговорів, судових дебатів, публічного виступу в судах та інших органах.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «**Доктрина господарського права**» вивчається на 2 році навчання третього (освітньо-наукового) рівня освіти і, відповідно, до структурно-логічної схеми освітньо-наукової програми спеціальності **D8 Право** опанування дисципліни потребує попереднього вивчення обов'язкових дисциплін, зокрема, дисципліни «Методологія та організація юридичних наукових досліджень».

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньо-наукової програми «Право» на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти, вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Мати передові концептуальні та методологічні знання у сфері права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, отримання нових знань та здійснення інновацій.	ПРН 1
Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми права державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.	ПРН 2
Застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права.	ПРН 3
Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні аргументи, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні наукові джерела; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого правового та загальносоціального контекстів.	ПРН 4
Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення, аналізу й збереження даних та інформації, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та складної структури, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи у науковій, викладацькій, правотворчій та правозастосовній діяльності.	ПРН 7
Готувати правові висновки, пропозиції та рекомендації за результатами правового дослідження.	ПРН 10
Здійснювати доктринальне тлумачення норм національного, міжнародного та права Європейського Союзу, здійснювати порівняльний аналіз правових явищ та процесів у різних правових системах.	ПРН 11

Вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких очікуваних результатів навчання:

Очікувані результати навчання	Шифр ПРН
Мати передові концептуальні та методологічні знання у сфері права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, отримання нових знань та здійснення інновацій.	ПРН 1
Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми права державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.	ПРН 2
Застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права.	ПРН 3
Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні аргументи, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні наукові джерела; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого правового та загальносоціального	ПРН 4

контекстів.	
Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення, аналізу й збереження даних та інформації, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та складної структури, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи у науковій, викладацькій, правотворчій та правозастосовній діяльності.	ПРН 7
Готувати правові висновки, пропозиції та рекомендації за результатами правового дослідження.	ПРН 10
Здійснювати доктринальне тлумачення норм національного, міжнародного та права Європейського Союзу, здійснювати порівняльний аналіз правових явищ та процесів у різних правових системах.	ПРН 11

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: виступи на практичних заняттях, підготовка здобувачами есе та виступи на наукових заходах.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: заслуховування виступів на практичних заняттях, та виступів на наукових заходах.

Форма модульного контролю: захист підготовленого наукового есе перед аудиторією.

Форма підсумкового семестрового контролю: проведення усного екзамену.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне оцінювання та самостійна робота									Захист підготовленого наукового есе перед аудиторією	Сума
T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	T.9	40	100
7	7	7	7	7	7	6	6	6		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Денна		Заочна	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	12	60	3	60
Захист підготовленого наукового есе перед аудиторією	1	40	1	40
Разом		100		100

Критерії оцінювання проміжного та підсумкового семестрового контролю здобувачів ступеня доктора філософії

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Знання здобувачів ступеня доктора філософії з дисципліни оцінюються за такими критеріями:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, A) заслуговує здобувач, який всебічно і глибоко володіє програмовим матеріалом, може аналізувати та синтезувати правову інформацію, що стосується фінансової діяльності, засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою та може аналізувати інформацію з різних джерел (доктринальних, нормативних, правозастосовних), здатен продукувати нові думки та ідеї стосовно здійснення господарської діяльності та вільно їх висловлювати.

оцінку «добре» (82-89 балів, B) – заслуговує здобувач освітнього ступеня доктор філософії, який повністю опанував і вільно володіє програмовим матеріалом, має системні знання по тематиці дисципліни, має здатність до самостійного пошуку інформації, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою та може аналізувати інформацію з різних джерел (доктринальних, нормативних, правозастосовних), здатен продукувати нові думки та ідеї стосовно господарської діяльності, однак, не в усіх питаннях добирає чітку аргументацію для обґрунтування своєї позиції та думки.

оцінку «добре» (74-81 бал, C) заслуговує здобувач освітнього ступеня доктор філософії,

який навчальну програму опанував, але є незначні прогалини у знаннях, вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію, що стосується господарської діяльності, може продукувати нові думки та ідеї стосовно органів управління фінансовою діяльністю та застосовувати знання у практичній юридичній діяльності, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує здобувач освітнього ступеня доктор філософії, який знає основний програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшої наукової роботи та використання його у майбутній професії, ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою, але допускає помилки при виконанні завдань, хоча при вказівці на помилки, може знайти шляхи їх усунення.

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує здобувач освітнього ступеня доктор філософії, який володіє основним програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшої наукової роботи та практичної діяльності, однак, виконання завдань задовольняє мінімальні критерії.

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється здобувачеві освітнього ступеня доктор філософії, який виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється здобувачеві освітнього ступеня доктор філософії, який володіє навчальним матеріалом тільки на рівні репродукування і не може продовжувати навчання за відповідним освітнім рівнем, оскільки не готовий до пошуку, оброблення на аналізі інформації, не може продукувати нові думки та ідеї стосовно господарської діяльності.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Основні засади регулювання відносин у сфері господарювання: проблеми правового забезпечення та галузево-правової належності.

Тема 2. Суб'єкти господарських правовідносин: проблеми вдосконалення правового статусу.

Тема 3. Проблеми утворення суб'єктів господарського права.

Тема 4. Проблеми правового забезпечення майнової основи господарювання.

Тема 5. Правовий режим публічної (державної та комунальної) власності на засоби виробництва.

Тема 6. Теоретичні проблеми господарського договірного права.

Тема 7. Проблеми відповідальності у сфері господарювання.

Тема 8. Принципи, межі та строки застосування господарсько-правової відповідальності.

Тема 9. Актуальні питання банкрутства у праві України.

6.2. Структура навчальної дисципліни для очної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин – 120											
	Форма навчання: денна						Форма навчання: заочна					
	Ус ьог о	у тому числі					Усь ого	у тому числі				
		лек ції	пра кти чні (сем інар ські)	лабо рато рні	інди виду аль на робота	сам ості йна робота		лек ції	практи чні (семі нарські)	лабора торні	інди виду аль на робота	сам ості йна робота
Тема 1. Основні засади регулювання відносин у сфері господарювання: проблеми правового забезпечення та галузево-правової належності.	16	4	2			7	13	1	1			11
Тема 2. Суб’єкти господарських правовідносин: проблеми вдосконалення правового статусу.	16	2	4			8	13	1	1			11
Тема 3. Проблеми утворення суб’єктів господарського права.	16	4	2			7	12	1	-			11
Тема 4. Проблеми правового забезпечення майнової основи господарювання.	16	2	4			7	13	1	1			11
Тема 5. Правовий режим публічної (державної та комунальної) власності на засоби виробництва.	14	2	2			7	12	-	1			11
Тема 6. Теоретичні проблеми господарського договірної права.	16	2	4			7	11	1	-			10
Тема 7. Проблеми відповідальності у сфері господарювання.	14	2	2			7	11	-	1			10
Тема 8. Принципи, межі та строки застосування господарсько-правової відповідальності.	14	2	2			7	11	1	-			10
Тема 9. Актуальні питання банкрутства у праві України.	14	2	2			7	11	-	1			10
Модульна контрольна робота	14	2	-			8	13	2	-			11
Разом за семестр	120	24	24			72	120	8	6			106

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Основні засади регулювання відносин у сфері господарювання: проблеми правового забезпечення та галузево-правової належності.	2	1

2	Суб'єкти господарських правовідносин: проблеми вдосконалення правового статусу.	4	1
3	Проблеми утворення суб'єктів господарського права.	2	-
4	Проблеми правового забезпечення майнової основи господарювання.	4	1
5	Правовий режим публічної (державної та комунальної) власності на засоби виробництва.	2	1
6	Теоретичні проблеми господарського договірної права.	4	-
7	Проблеми відповідальності у сфері господарювання.	2	1
8	Принципи, межі та строки застосування господарсько-правової відповідальності.	2	-
9	Актуальні питання банкрутства у праві України.	2	1
Разом		24	6

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Основні поняття інноваційного права та проблеми техніки їх законодавчого визначення.	7	11
2	Проблеми визначення інноваційних правовідносин.	8	11
3	Класифікація інноваційних правовідносин.	7	11
4	Асоційовані підприємства та холдингові компанії.	7	11
5	Інші форми об'єднання інтересів підприємств (<i>Синдикат, Пули, Трест</i>).	7	11
6	Правове регулювання об'єднань підприємств на прикладі картелю. Створення та проблеми функціонування	7	10
7	Загальна характеристика офшорних компаній.	7	10
8	Особливості реєстрації підприємства у офшорних зонах.	7	10
9	Відповідальність вразі порушення законодавства у офшорних зонах.	7	10
10	Модульна контрольна робота	8	11
Разом		72	106

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Конституція України : Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.

2. Господарський кодекс України : Закон України від 16 січ. 2003 р. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18–22. Ст. 144.
3. Цивільний кодекс України : Закон України від 16 січ. 2003 р. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 40–44. Ст. 356.
4. Господарський процесуальний кодекс України : Закон України від 6 листоп. 1991 р. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 6. Ст. 56.
5. Про захист економічної конкуренції : Закон України від 11 січ. 2001 р. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 12. Ст. 64.
6. Про захист від недобросовісної конкуренції : Закон України від 7 черв. 1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 36. Ст. 164.
7. Про міжнародний комерційний арбітраж : Закон України від 24 лют. 1994 р. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 25. Ст. 198.

Допоміжна література

1. Винокурова Л. Господарське - правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності: деякі проблеми. Право України. 2005. № 10. С. 27-32.
2. Кузьмін Р. Скасування Господарського кодексу України - шлях до криміналізації економічних відносин. Право України. 2006 № 12. С. 32.
3. Саніахметова Н. Підприємницьке право: Навчальний посібн. 2005. 912 с.
4. Бірюков О.М. Транскордонні банкрутства: теорія і практика: Монографія. Київ: ВГЦКНУ ім. Т.Шевченка, 2018. 318 с.
5. Яворський Я. Конкуренційне законодавство Європейського Союзу. Право України. 2014. №3. С. 50-52.
6. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон Української РСР від 7 груд. 1984 р. Відомості Верховної Ради Української РСР. 1984. Додаток до № 51. Ст. 1122.
7. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21 трав. 1997 р. Відомості Верховної Ради України. 1997. № 24. Ст. 170.
8. Про захист прав споживачів : Закон України від 12 трав. 1991 р. Відомості Верховної Ради України. 2006. № 7. Ст. 84.
9. Офіційний вебпортал парламенту України (Верховна Рада України). URL: <http://portal.rada.gov.ua>
10. Офіційний вебсайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://kmu.gov.ua>
11. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
12. Освітній портал. URL: <http://www.osvita.org.ua>